

Zorginstituut Nederland
Zorg
Projectmanagement
Willem Dudokhof 1
1112 ZA Diemen
Postbus 320
1110 AH Diemen
www.zorginstituutnederland.nl
info@zinl.nl
T +31 (0)20 797 85 55

Datum
22 november 2024

Onze referentie
2025002252

verslag

Laatste bijeenkomst Passende Zorg verbetertraject
Maculadegeneratie

Vergaderdatum	4 november 2024, 15:30 uur
Vergaderplaats	Online
Aanwezig	Koninklijke Visio Maculavereniging NAPA NHG NOG Oogvereniging OVN VOVZ ZKN
	Zorginstituut Nederland
Afwezig	Bartiméus

Opening en mededelingen

Zorginstituut Nederland opent de vergadering en heet iedereen van harte welkom.

Het doel van deze laatste bijeenkomst is kort terug te blikken op de doelstellingen van de implementatie en het traject dat we daarbij hebben doorlopen. De partijen delen in een pitch hun successen, leerervaringen en mogelijkheden voor de toekomst. Vervolgens zullen we hier gezamenlijk op reflecteren door met elkaar in gesprek te gaan. We sluiten af met kijken naar hoe hetgeen waar we de afgelopen jaren aan hebben gewerkt, door kan groeien in de toekomst.

Inleiding

Al sinds 2018 zijn we bezig met het bevorderen van de oogzorg vanuit de Passende zorg verbetertrajecten (voorheen het programma Zinnige Zorg). We zijn destijds gestart met een screening om te bepalen waar de oogzorg verder geoptimaliseerd kon worden. Na een verdiepend traject hebben we in 2021 een Verbetersignalement

gepubliceerd met verbeterafspraken voor de zorg voor mensen met leeftijdsgebonden maculadegeneratie (LMD). Deze verbeterafspraken hebben betrekking op geïndiceerde preventie, diagnostiek, behandeling met injecties en de visusgerelateerde kwaliteit van leven. De afspraken dragen bij aan [passende zorg](#), waarbij wordt ingezet op effectieve en kwalitatief goede zorg, die op de juiste plek wordt geleverd, samen met de patiënt tot stand komt, met aandacht voor preventie en het leven met de ziekte.

Zorginstituut Nederland
Zorg
Projectmanagement

Datum
22 november 2024

Onze referentie
2025002252

Het principe achter passende zorg richt zich ook op continu samen leren en verbeteren. Daarbij is de PDCA-cyclus een handig hulpmiddel. Gedurende de screenings- en verdiepfase zijn we bezig geweest met een plan voor verbeteringen binnen het LMD-zorgtraject (PLAN). Gedurende de implementatie zijn de stakeholders actie gaan ondernemen om dit plan tot uitvoering te brengen. Er is veel gedaan en gebeurd sinds januari 2022. Sommige afspraken zijn bijgesteld door de dynamische omgeving waarin we ons bevinden (DO). Na deze drie jaar willen niet alleen we reflecteren op de plannen, geleerde lessen en successen (CHECK). We kijken ook vooruit naar de richting die we verder op willen om de oogzorg te verbeteren en toegankelijk en betaalbaar te houden (ACT→PLAN2).

Pitches

Door alle betrokkenen is hard gewerkt de verbeterafspraken te realiseren. Soms was er niet voldoende tijd of ontbraken de middelen. In een pitch geven de deelnemers aan welke successen en leerpunten zij hebben ervaren en welke toekomstplannen er zijn. De pitches zijn opgenomen in de presentatie (zie bijlage). Aanvullende vragen en opmerkingen bij de pitches:

Naar aanleiding van de pitch van de *Maculavereniging en Oogvereniging*:

Het NOG beaamt de fijne samenwerking met de patiëntenverenigingen.

Naar aanleiding van de pitch van het *NOG*:

De Maculavereniging geeft aan veel waardering te hebben voor de inzet van het NOG en de oogartsen gedurende het traject.

Pitch van de *OVN*:

Samenvatting van geluidsfragmenten: Voor de OVN is het verbetertraject een waardevolle manier geweest meer met elkaar in gesprek te zijn en met elkaar na te denken hoe we goede oogzorg kunnen leveren. Met name de samenwerking met het NOG en de patiëntenverenigingen heeft de OVN als zeer prettig ervaren. Het heeft aanzet gegeven tot het gaan opnemen van optometrie in de zorgverzekeringswet. Dit zal mogelijkheden bieden voor de toekomst van de oogzorg en oogartsen gaan ontlasten. Leerpunt is dat naast de partijen voor zorg en revalidatie, ook de Nederlandse Unie van Optiekbedrijven (NUVO) vertegenwoordigd had moeten zijn. De NUVO had kennis en expertise kunnen inbrengen over hulpmiddelenzorg. Die ontbrak nu, wat maakte dat de OVN met

verschillende petten op in de gesprekken met andere betrokken partijen zat. Voor de toekomst wil de OVN de samenwerking verbreden, om ook verbeterafspraken te maken voor andere oogaandoeningen. Ook kan AI een belangrijke rol gaan krijgen. Het zou mooi zijn als de gezamenlijke partijen een oogzorgnetwerk gaan vormen, waarbij voor elke aandoening wordt bekeken hoe de partijen de taken goed met elkaar kunnen verdelen.

Aanvulling van de OVN: leerzaam om bij zo'n project betrokken te zijn. De belemmeringen zijn vaak de financiën en menskracht. Als dat geen beperkingen zouden zijn, dan zit je op een heel andere manier aan tafel.

Pitch van de *NAPA* (niet in de presentatie opgenomen):

Fijn dat we in dit traject met alle betrokkenen bij elkaar waren en van gedachten hebben kunnen wisselen. We weten nu beter wie wat doet en waarmee bezig is. We zitten hier met zijn allen om betere zorg te leveren aan de patiënten. Bij de realisatie van verbeterafspraken over informatievoorziening speelt wederom geld en tijd een rol, aangezien de physician assistants (PA's) geen ruimte in de bestaande behandeltime hebben. In de toekomst zal het beroep van PA zich verder gaan ontwikkelen, verbreden en verdiepen. We willen graag het opgebouwde contact met dit netwerk behouden.

PAUZE

Duiden / interpreteren in subgroepen

De deelnemers gaan in drie groepjes uiteen en bespreken hun indrukken uit de pitches.

Reflectie & toelichting

De waardering voor de onderlinge samenwerking wordt breed gedeeld. Het traject heeft veel boven tafel laten komen, wat eerder eigenlijk nooit gedeeld werd. Goed om van elkaar te weten wie waarmee bezig is en ook waarom bepaalde zaken niet kunnen worden uitgevoerd. Verder noemen de beroepsverenigingen de bewustwording van bepaalde zorgen die patiënten met LMD kunnen hebben. De deelnemende zorgverleners geven aan dat in gesprekken nu vaker proactief bij patiënten wordt aangegeven dat zij niet blind zullen worden door de LMD. Ook dragen ze deze bewustwording uit binnen hun eigen beroepsvereniging. Als kritische noot komt in de reflectie naar voren dat het verbetertraject van screening tot evaluatie nogal traag is verlopen. Het legde daardoor langdurig en herhaaldelijk beslag op de schaarse personele capaciteit en vrijwilligers van de deelnemende partijen. Voor de toekomst staat het beschikbaar krijgen van gegevens uit de registraties van ziekenhuizen en behandelcentra hoog op de agenda. Feedback over de prestaties van je eigen vakgroep aan de hand van vergelijkende regionale en landelijke rapportages lijkt een goede basis om van elkaar te willen leren en de zorg te verbeteren. Verder denken de partijen dat investeren in taakherschikking perspectief biedt voor de toekomst om de zorgvraag aan te kunnen. Wel is in de afgelopen jaren gebleken dat dit allemaal niet zo eenvoudig te

Zorginstituut Nederland
Zorg
Projectmanagement

Datum
22 november 2024

Onze referentie
2025002252

regelen is.

De stakeholders kunnen ook in de toekomst blijven focussen op de kernpunten uit het verbeter signalement.

Zorg dat de klachten goed herkenbaar zijn bij de eerste lijn, dat er voldoende capaciteit is in de tweede lijn om patiënten snel te diagnosticeren en de eventuele behandeling te starten, de informatievoorziening aan patiënten geregeld is en dat coaching voor patiënten beschikbaar is bij het omgaan met de ziekte.

Zorginstituut Nederland
Zorg
Projectmanagement

Datum
22 november 2024

Onze referentie
2025002252

Afsluitende vervolgstap

In de eerste helft van 2025 voert het Zorginstituut de proximale evaluatie uit van dit verbetertraject. De distale, lange termijn evaluatie over de verandering in zorggebruik op basis van beschikbare declaratiedata volgt later.

Voor de proximale evaluatie zal het Zorginstituut in januari 2025 een laatste uitvraag van de voortgang van de verbeteracties doen, vergelijkbaar met de jaarlijkse uitvraag voor de VWS-rapportage. Deze input, samen met de successen, leerervaringen en toekomstige plannen die we vandaag hebben gedeeld, zal het Zorginstituut meenemen in een rapportage.

Hoewel het Zorginstituut de verbeterprocessen niet meer actief zal begeleiden, hoopt het dat partijen met elkaar een PDCA-cyclus blijven voortzetten en een onderliggend netwerk vormen. Dit ondersteunt het blijven leren en verbeteren, met nieuwe initiatieven om de oogzorg verder te optimaliseren en toekomstbestendig, toegankelijk en betaalbaar te maken en te houden.

De deelnemers noemen wat voor hen de volgende stap wordt wat bijdraagt aan het optimaliseren van de oogzorg en het behoud van de samenwerking.

NHG: Het NHG moet zich beraden op hoe het omgaat in de toekomst met verzoeken en vragen vanuit dergelijke initiatieven en trajecten. Er zal van beide kanten gekeken moeten worden hoe daar invulling aan wordt gegeven. Het NHG gaat na of een artikel over de herziene richtlijn Visusklachten en over maculadegeneratie in Huisarts & Wetenschap kan worden gepubliceerd.

Oogvereniging: Blijven signaleren vanuit patiëntperspectief. Wat is er in de praktijk en de lijntjes zo kort mogelijk houden. Dus contact zoeken met bijvoorbeeld de Maculavereniging, Bartiméus en Visio. Hoe we elkaar kunnen helpen, de samenwerking daarin blijven zoeken.

OVN: Inzetten op passende zorg binnen de oogheelkunde en de plek van de optometrist daarin.

VOVZ: Samenwerking blijven behouden. Informatie delen met het ondersteunend personeel en proberen te inspireren om daar uitvoeringen aan te geven.

Maculavereniging: Partijen kunnen ons altijd benaderen als we ergens iets kunnen betekenen, een bijdrage kunnen leveren of met een onderzoek onder de leden. Wij nemen ook zelf actief contact op

met partijen.

NOG: Nodigt de partijen uit om contact te blijven houden, ook voor andere oogheeskundige aangelegenheden dan LMD.

Visio: Verder blijven inzetten op de samenwerking in de keten en bijdragen aan preventie en voorlichting.

ZKN: In blijven zetten om de koppeling tussen het EPD en de FRB database mogelijk te maken. Zo zullen we uiteindelijk meer kunnen sturen op uitkomsten in de behandeling.

NAPA: Investeren in die bewustwording bij onze achterban pa's oogheeskunde. Het zou mooi zijn als pa's niet alleen focussen op de technische aspecten van de behandeling.

Sluiting

Het Zorginstituut bedankt alle betrokkenen hartelijk voor de inzet bij dit verbetertraject, wenst iedereen heel veel succes met het vervolg en sluit de vergadering.

Zorginstituut Nederland
Zorg
Projectmanagement

Datum
22 november 2024

Onze referentie
2025002252